

Dlaczego dane Eurostatu zawyżają udział podatków w rachunkach za prąd w Polsce?

Klaudia Janik

Warszawa 2026

© Fundacja Instytut Reform, 2026

Powielanie dozwolone pod warunkiem podania źródła.

Autorka

Klaudia Janik

Współpraca

Marta Anczewska, Aleksander Śniegocki

Redakcja

Aneta Wieczerzak-Krusińska

Opracowanie graficzne

Anna Gierak

Data publikacji

Lipiec 2026 r.

Rekomendowane cytowanie

PL: Janik, K., (2026), *Dlaczego dane Eurostatu zawyżają udział podatków w rachunkach za prąd w Polsce?*, Warszawa, Polska: Instytut Reform.

EN: Janik, K., (2026), *Poland's electricity taxes are lower than those reported by Eurostat. Why is that?*, Warsaw, Poland: Reform Institute.

Źródło fotografii na okładce: vittaya25 / iStock

Instytut Reform

office@ireform.eu | 2ul. Puławska 26/1, 02-512 Warszawa | www.ireform.eu

REFORM

Instytut Reform to niezależny think tank, którego celem jest ciągle doskonalenie polityk publicznych w Polsce, Europie i na świecie.

Jednym z kluczowych obszarów działania Instytutu jest wsparcie transformacji energetycznej oraz ochrony klimatu.

Spis treści

Dlaczego to ma znaczenie?	4
Złożoność rachunku za prąd	5
Nie ma podatku środowiskowego	5
Większość krajów nie wykazuje kosztów związanych z emisją CO₂ jako podatku środowiskowego	7
Koszty energii i opłaty sieciowe stanowią główną część rachunków za prąd	8
Wnioski	9

Dlaczego ma to znaczenie?

Debaty na temat kosztów energii elektrycznej często opierają się na danych Eurostatu sugerujących, że Polska ma jeden z najwyższych udziałów podatków i opłat w rachunkach za energię elektryczną w Unii Europejskiej¹. Obraz ten wynika jednak w dużej mierze z rozbieżności w klasyfikacjach statystycznych.

¹ Źródło: [Statystyki Eurostatu dotyczące cen energii elektrycznej](#).

Postrzeganie energii elektrycznej w Polsce jako silnie opodatkowanej skłoniło ekspertów do zalecania prostych rozwiązań mających na celu zmniejszenie opodatkowania nieenergetycznego². W praktyce takie środki miałyby ograniczony wpływ na koszty energii elektrycznej ponoszone przez polskich konsumentów.

² Opodatkowanie energii elektrycznej niezwiązane z energią odnosi się do opłat, które nie są powiązane z kosztami wytwarzania energii elektrycznej, kosztami jej dystrybucji ani kosztami zapewnienia bezpiecznego funkcjonowania systemu elektroenergetycznego. Podatki nieenergetyczne w Polsce obejmują VAT i podatek akcyzowy.

Według Eurostatu podatki i opłaty stanowiły 42,9% rachunków za energię elektryczną polskich gospodarstw domowych w 2025 r. Nasze obliczenia wskazują na znacznie niższy poziom – 27,1%. W ramach tej kwoty podatek VAT stanowił 18,7% całkowitego rachunku za energię elektryczną, podczas gdy pozostałe podatki i opłaty stanowiły około 8,4% ([patrz rysunek 1](#)).

W przypadku polskich odbiorców niebędących gospodarstwami domowymi Eurostat podaje udział na poziomie około 36% w 2025 r. Nasze szacunki wskazują, że polscy odbiorcy niebędący gospodarstwami domowymi faktycznie płacili od 10% do 12% swoich rachunków za energię elektryczną w postaci podatków i opłat (z wyłączeniem podatku VAT), w zależności od grupy taryfowej i profilu zużycia energii.

Złożoność rachunku za energię elektryczną

Aby wyjaśnić rozbieżność między danymi Eurostatu a rzeczywistą strukturą rachunku, warto przyjrzeć się składnikom ceny energii elektrycznej.

Rachunek za energię elektryczną w Polsce składa się z trzech głównych składników: **dostawy energii** (cena energii elektrycznej, opłata za obsługę), **opłat sieciowych** (opłata sieciowa zmienna, opłata sieciowa stała, opłata za obsługę) oraz **podatków i opłat**. Do całkowitej kwoty rachunku doliczany jest podatek VAT (23%).

Ogólnie rzecz biorąc, oprócz podatku VAT rachunek za energię elektryczną obejmuje pięć podatków i opłat:

- **opłata jakościowa** – opłata za utrzymanie jakości i niezawodności dostaw energii elektrycznej;
- **opłata OZE** – opłata na finansowanie systemów wsparcia dla odnawialnych źródeł energii;
- **opłata kogeneracyjna** – opłata na finansowanie systemów wsparcia dla wysokowydajnych źródeł kogeneracyjnych;
- **opłata mocowa** – opłata za zapewnienie odpowiedniej mocy wytwórczej, wykorzystywana do finansowania rynku mocy;
- **podatek akcyzowy** – dochód do budżetu państwa.

Nie ma podatku środowiskowego

Dane Eurostatu wskazują, że w cenach energii elektrycznej w Polsce występuje znaczący składnik „podatku środowiskowego”. Według tego źródła stanowi on 16,6% rachunku za energię elektryczną dla gospodarstw domowych oraz 23%³ dla odbiorców niebędących gospodarstwami domowymi. **Jednak w Polsce nie istnieje żaden taki podatek, ani dla gospodarstw domowych, ani dla przedsiębiorstw.**

³ Z wyłączeniem podatku VAT.

Czym więc jest ta kategoria?

Jak wyjaśnia polskie Ministerstwo Klimatu i Środowiska⁴, odzwierciedla ona szacunkowe koszty emisji CO₂ tj. koszt uprawnień do emisji w ramach systemu EU ETS. Koszty te nie są pobierane w formie podatku. Są one wliczone w hurtowe ceny energii elektrycznej jako część kosztów produkcji energii.

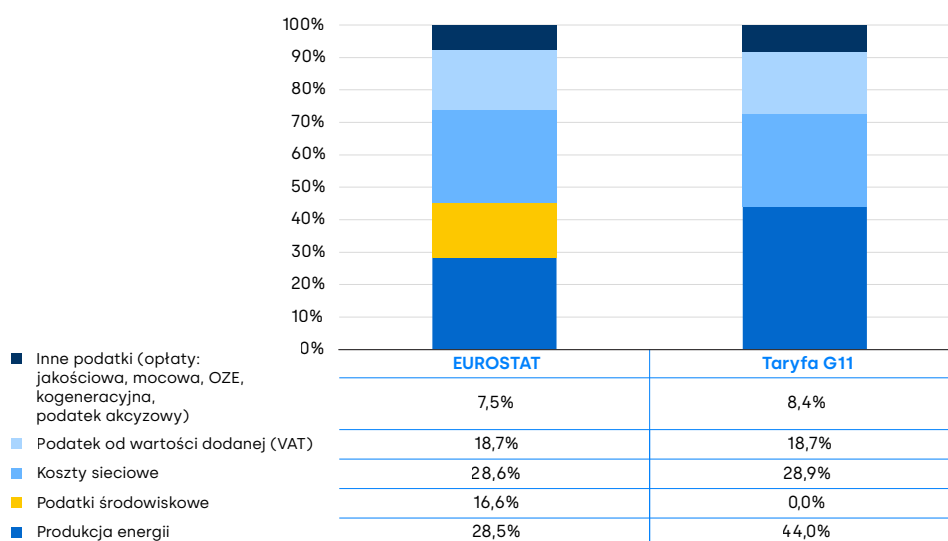
⁴ Źródło: PAP Biznes.

Aby zilustrować ten problem, porównaliśmy dane Eurostatu z najpopularniejszą taryfą dla gospodarstw domowych (G11). Porównanie to wskazuje na ścisłą zgodność w przypadku większości składników. Główna różnica dotyczy dwóch pozycji:

- energy and supply;
- environmental taxes.

Według danych Eurostatu w 2025 r. koszty produkcji energii stanowiły 28,5% rachunku za energię elektryczną polskich gospodarstw domowych, podczas gdy „podatek środowiskowy” wyniósł 16,6%. Jednak według szacunków opartych na taryfach cena energii elektrycznej stanowiła około 44% całkowitej kwoty rachunku dla większości gospodarstw domowych.

Rysunek 1. Składniki ceny energii elektrycznej w 2025 r. – różnice między danymi Eurostatu a taryfami G11 w Polsce.

Źródło: dane Eurostatu (po lewej) oraz Instytutu Reform na podstawie taryf za energię elektryczną i dystrybucję dla gospodarstw domowych w Polsce (po prawej).

Na poziomie UE nie ma wytycznych zalecających państwom członkowskim wyodrębnianie kosztów uprawnień w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS) i wykazywanie ich jako „podatek środowiskowy”. **Procedura ta jest specyficzna dla sprawozdawczości statystycznej prowadzonej przez Główny Urząd Statystyczny (GUS).**

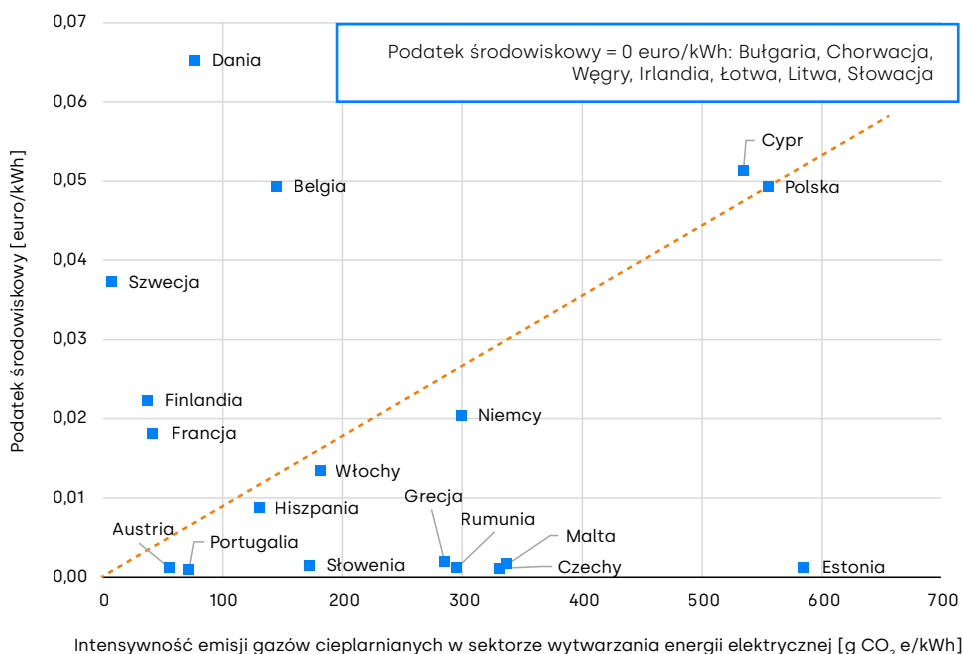
Analiza danych Eurostatu pokazuje, że inne państwa członkowskie nie stosują spójnie podobnego podejścia do sprawozdawczości.

Większość krajów nie wykazuje kosztów związanych z emisjami CO₂ jako podatku środowiskowego

Gdyby kraje zgłaszały koszty związane z emisjami CO₂ jako „podatek środowiskowy”, wysokość tej opłaty w każdym kraju byłaby liniowo zależna od poziomu emisji związanych z wytwarzaniem energii elektrycznej w danym kraju.

Jednak siedem krajów nie zgłasza żadnego podatku środowiskowego od energii elektrycznej: Bułgaria, Chorwacja, Węgry, Irlandia, Łotwa, Litwa i Słowacja. Holandia zgłasza wartości ujemne. W pozostałych państwach członkowskich poziomy podatku środowiskowego nie są proporcjonalnie dostosowane do intensywności emisji dwutlenku węgla w produkcji energii elektrycznej (patrz rysunek 2). Jedynymi wyjątkami, poza Polską, są Hiszpania, Niemcy, Włochy i Cypr.

Rysunek 2. Podatki środowiskowe i intensywność emisji gazów cieplarnianych związanych z wytwarzaniem energii elektrycznej w różnych krajach UE w 2024 r. według danych Eurostatu.

Źródło: Instytut Reform na podstawie danych Eurostatu.

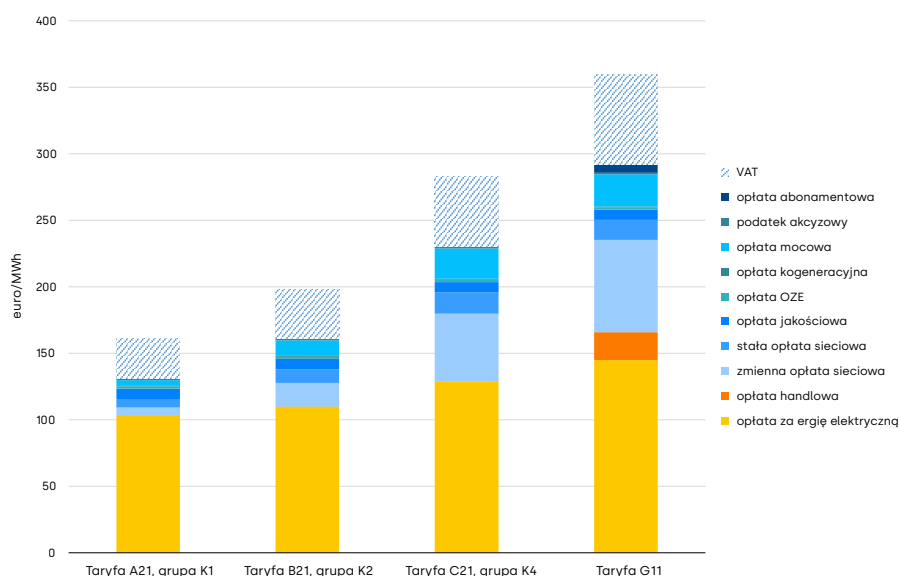
Koszty energii oraz opłaty sieciowe stanowią największą część rachunków za prąd

W 2026 r. dostawy energii stanowią 46,2% średniego rachunku za energię elektryczną gospodarstwa domowego w Polsce. Opłaty sieciowe stanowią 25,2%. Podatek VAT stanowi 18,7%. Pozostałe podatki i opłaty stanowią około 9,9%. Opłata mocowa jest największą pojedynczą opłatą, stanowiącą 6,7% całkowitego rachunku za energię.

W przypadku odbiorców niebędących gospodarstwami domowymi podatki i opłaty (z wyłączeniem podatku VAT) stanowią 11,5%–15% całkowitych kosztów energii elektrycznej. Największą część stanowią opłata mocowa i opłata jakościowa. Natomiast opłata OZE i kogeneracyjna łącznie stanowią jedynie 1–2% całkowitych kosztów zakupu energii elektrycznej.

Dane te wskazują, że koszt produkcji energii i opłaty sieciowe pozostają głównymi czynnikami determinującymi ceny energii elektrycznej w Polsce. W rezultacie obniżenie podatków od energii elektrycznej miałoby znacznie mniejszy wpływ na ceny końcowe niż sugerują dane Eurostatu.

Wykres 3. Udział poszczególnych składników ceny dla odbiorców indywidualnych i nieindywidualnych w 2026 r.

Uwaga 1: Opłata handlowa to miesięczna opłata uiszczana na rzecz dostawcy energii elektrycznej w celu pokrycia kosztów obsługi klienta. Opłata abonamentowa to miesięczna opłata uiszczana na rzecz operatora systemu dystrybucyjnego w celu pokrycia kosztów konserwacji liczników energii elektrycznej.

Uwaga 2: Grupa taryfowa G11 jest najczęściej stosowaną taryfą dla gospodarstw domowych. Grupa taryfowa A obejmuje odbiorców podłączonych do sieci wysokiego napięcia. Grupa taryfowa B obejmuje odbiorców podłączonych do sieci średniego napięcia. Grupa taryfowa C obejmuje odbiorców niebędących gospodarstwami domowymi, podłączonych do sieci niskiego napięcia.

Uwaga 3: Opłaty stałe i opłaty uzależnione od zużycia energii zostały przeliczone na EUR/MWh w oparciu o zakładane średnie profile zużycia energii dla każdej grupy taryfowej.

Źródło: Instytut Reform na podstawie taryf za energię elektryczną i dystrybucję dla gospodarstw domowych oraz odbiorców niebędących gospodarstwami domowymi

Wnioski

- **Eurostat powinien ujednolicić klasyfikację składników cen energii elektrycznej dla wszystkich krajów UE.** Koszty uprawnień w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS) wpływają na ceny energii elektrycznej pośrednio poprzez rynki hurtowe i powinny być wykazywane jako część składnika związanego z kosztem produkcji energii, a nie jako odrębny „podatek środowiskowy”.
- **Badacze, decydenci i zainteresowane strony powinni interpretować składnik „podatku środowiskowego” wykazany dla Polski jako część kosztów produkcji energii.** Podejście to odzwierciedla rzeczywistą strukturę procesu wytwarzania energii elektrycznej i stanowi dokładniejszą podstawę do dyskusji.
- **Debata na temat przystępności cenowej energii elektrycznej w Polsce powinna skupiać się przede wszystkim na kosztach produkcji energii i opłatach sieciowych.** Opłaty sieciowe stanowią już 30% rachunków za energię elektryczną gospodarstw domowych, a udział ten ma wzrosnąć, ponieważ obecne modele taryfowe nie zachęcają konsumentów do elastycznego korzystania z energii. Ważne jest, aby w procesie modernizacji sieci uwzględniono również rozwiązania niewymagające kabli (tzw. non-wire solutions) jako realną opcję obniżenia kosztów. W przypadku odbiorców niebędących gospodarstwami domowymi kluczowymi czynnikami obniżającymi rachunki za energię elektryczną byłyby większa integracja tańszych odnawialnych źródeł energii (OZE) z systemem elektroenergetycznym, a także reforma opłaty mocy. ■

